29/11/2026

Επίσκοπος Μελιτηνής Μάξιμος: Μετά τη μοιρασιά

/ Γνώμες

Μετά τη μοιρασιά

Μάξιμος Παφίλης, Επίσκοπος Μελιτηνής

Ομιλία στην ευαγγελική περικοπή Λουκ. 18, 18-27

«Τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;» (Λουκ. 18,18). Τι να κάνει, ρωτά ο άρχοντας, για να κληρονομήσει, λες και η κληρονομιά κερδίζεται με κόπο, ενώ συνήθως αρκεί να είσαι παιδί κάποιου. Κόπο πάντως είχε καταβάλει. Από τα νιάτα του, λέει στον Ιησού, τηρούσε τις εντολές, κι ανάμεσα στα παραγγέλματα που ακούει από τα χείλη του, πόσο γνώριμο πρέπει να του ήταν εκείνο για την τιμή που όφειλε στον πατέρα και στη μητέρα του, τώρα που τον λογάριαζαν κιόλας άρχοντα. Ύστερα από τόσα χρόνια υπακοής, θα περίμενε κανείς πως γνωρίζει για την αιώνια ζωή. Κι αυτός ακόμη ζητούσε μιαν απάντηση. Χρειάστηκε να πλησιάσει τον Ιησού για να μιλήσει επιτέλους για ό,τι εξακολουθούσε να του λείπει (Λουκ. 18,

18-21).

Ο Ματθαίος τον ονομάζει νεανίσκο (Ματθ. 19, 20-22), και πράγματι έχει κάτι από την ευθύτητα ενός νέου η πεποίθησή του πως, αν σε κάτι υστέρησε, αρκεί ένας δάσκαλος να του το δείξει, κι ο ίδιος είναι πρόθυμος, το έδειξε άλλωστε ως τώρα, να το διορθώσει. Προσφωνεί τον Ιησού «αγαθό». Ο Ιησούς στέκεται στη λέξη και του μιλά για τον έναν αγαθό Θεό, ενώ ο νέος έχει τον νου του σε όσα έκανε από παιδί. Αυτή η κάπως παράδοξη συνομιλία, να βρίσκεται κάποιος μπροστά στον ίδιο τον χορηγό της αιώνιας ζωής και να περιμένει ίσως από εκείνον μια συμβουλή σαν αυτές που συνηθίζουν να δίνουν οι δάσκαλοι, απασχόλησε από νωρίς την εκκλησιαστική ερμηνεία.[1]

Η απαγόρευση της κλοπής τού είναι εξίσου οικεία. Ας δεχθούμε ακέραιο τον λόγο του όταν βεβαιώνει πως την τήρησε. Έστω πως θυμάται από ποιον αγόρασε το κάθε κτήμα, πως πλήρωσε όσα είχαν συμφωνηθεί και κανένας γείτονας δεν του γυρεύει πίσω ούτε μια σπιθαμή γης. Δικαιούται να κοιμάται ήσυχος για τα υπάρχοντά του, κι όταν σηκώνεται το πρωί με τη συνείδηση αναπαυμένη και βρίσκει στον δρόμο του έναν φτωχό, να τον κοιτάζει κατάματα, βέβαιος πως απ’ αυτόν δεν πήρε ποτέ τίποτε. Η δυσκολία αρχίζει όταν, έχοντας ζητήσει να ζήσει με τον Θεό, καλείται να παραδώσει στα χέρια του φτωχού όσα απέκτησε δικαίως και κατόπιν να ακολουθήσει τον Ιησού, αφήνοντας ανθρώπους, που άγνωστο αν θα τους ξαναδεί, να ορίσουν μόνοι τους πώς θα διαθέσουν τον κόπο του. Εμείς μάλλον θα είχαμε να προτείνουμε μια συνετότερη, κατά τη γνώμη μας, διευθέτηση, να κρατήσουμε δηλαδή το κτήμα και να μοιράζουμε κάθε χρόνο από το εισόδημά του, πράγμα που συμφέρει και όποιον δέχεται τη βοήθεια, αφού, γνωρίζοντας σε τι να υπολογίζει, κάνει το κουμάντο του. Μόνο που πάλι από μας εξαρτάται. Εμείς κρίνουμε ποιος αξίζει μερίδιο και με ποιους όρους θα εξακολουθήσει να το εισπράττει, και μέσα στη φροντίδα μας να διαχειριστούμε σωστά την περιουσία, δεν αποκλείεται να υπάρχει μια ευχαρίστηση που διστάζουμε να ομολογήσουμε ακόμη και στον εαυτό μας, ότι μας αρέσει να μας έχει ο άλλος ανάγκη… Η διανομή που παρήγγειλε ο Χριστός κάποτε τελειώνει. Ο φτωχός με ό,τι του δόθηκε πηγαίνει στη δουλειά του ή στο σπίτι του, κι ο άρχοντας, στο πρώτο κιόλας χωριό όπου θα φτάσουν με τον Διδάσκαλο, ενδέχεται να χρειαστεί να σταθεί ο ίδιος μπροστά σε μια ξένη πόρτα και να περιμένει να του ανοίξουν.

«Περίλυπος» τον είδε ο Ιησούς (Λουκ. 18, 23-24). Χρωστάμε στον Μάρκο τη λεπτομέρεια πως, προτού του πει να πουλήσει ό,τι είχε, ο Χριστός τον κοίταξε με αγάπη, και την πληροφορία πως σκοτείνιασε το πρόσωπο του ανθρώπου αυτού και πως έφυγε (Μάρκ. 10, 21-22). Μια σκληρή κουβέντα θα τον διευκόλυνε, έστω μια προσβολή που να τη διηγηθεί γυρίζοντας στους δικούς του και να του δώσουν όλοι πρόθυμα δίκιο. Σέρνει φεύγοντας τη θλίψη του σαν βαρύ βελούδο στη σκόνη του

δρόμου, κι εμείς, όσο τον παρακολουθούμε ακόμη, ξέρουμε για το βλέμμα του Διδασκάλου ό,τι ο πλούσιος, μες στη στενοχώρια του, ίσως αργούσε να πιστέψει.

Η ευσέβειά μας παίρνει καμιά φορά τον χαρακτήρα σιωπηρής συμφωνίας με τον Θεό, κι αυτό έρχεται στην επιφάνεια με την πρώτη αναποδιά, όταν μας ανεβαίνει στα χείλη το παράπονο πως ύστερα από τόσα χρόνια που εκκλησιαζόμαστε, με την εντιμότητα που δείξαμε στις συναλλαγές μας, εμείς τουλάχιστον αξίζαμε καλύτερη μεταχείριση. Για να μας έρθει στα χείλη το «τουλάχιστον», έχουμε κιόλας κατά νου κάποιον που, αν τον χτυπούσε η ίδια ατυχία, θα μας φαινόταν λιγότερο παράλογο, και προσευχόμαστε συνάμα στον κοινό μας Πατέρα. Συγγενεύει η απαίτησή μας αυτή με τη συνήθειά μας να κρίνουμε πώς πάει η ζωή μας από όσα μπορούμε να αγοράσουμε. Όταν έχουμε μια επιτυχία να αναγγείλουμε στα παιδιά μας, συχνά τους λέμε πριν απ’ όλα τι θα είμαστε στο εξής σε θέση να τους προσφέρουμε, κι όταν αργότερα ευχαριστούμε τον Θεό μπροστά τους, εύκολα συνδέουν την εύνοιά του με την άνεση που απέκτησε το σπίτι. Μένει να τους εξηγήσουμε κάποτε πώς αγαπά ο Θεός και τα παιδιά που μένουν δίπλα.

Το καλό όνομα που έχουμε στην κοινότητα είναι κι αυτό μια περιουσία, από εκείνες που δεν περνούν από συμβολαιογράφο. Δύσκολα παραδεχόμαστε πόσο μας στοιχίζει να την παραχωρήσουμε, ξέρουμε ωστόσο από την ενορία μας πόση υπομονή χρειάζεται ώσπου να μάθει ένας νεότερος τη δουλειά που από παλιά ήταν στα χέρια μας, και πόσο περισσότερη όταν την έχει πια μάθει και πρέπει να τον αφήσουμε να την κάνει όπως νομίζει, καθισμένοι κι εμείς ανάμεσα στους υπόλοιπους, χωρίς να γυρίζει κανείς προς το μέρος μας για ένα νεύμα.

Μπροστά στο μάτι της βελόνας η κάμηλος δίνει στο αδύνατο διαστάσεις που τις πιάνει το μάτι. Οι παριστάμενοι, ακούγοντας τον Χριστό, ρωτούν ποιος μπορεί να σωθεί, σαν να έχουν αντιληφθεί πως στην ίδια θέση είναι ο καθένας τους με τα λιγοστά ή τα πολλά που κρατεί. Στην απάντηση για τα δυνατά παρά τω Θεώ χωρεί και ο πλούσιος, όσο κι αν η λύπη του αφήνει σ’ εμάς την εντύπωση πως η υπόθεσή του έχει κριθεί (Λουκ. 18, 24-27).

Για τη χάρη του Θεού μιλάμε αρκετά εύκολα όσο τη ζητούμε για κατορθώματα που μόνοι μας έχουμε αποφασίσει πως αξίζει να επιχειρήσουμε. Εδώ η χάρη πρέπει να φτάσει ως την ίδια μας την επιθυμία, αφού συμβαίνει για πολύ καιρό να ποθούμε ειλικρινά την αιώνια ζωή και να φοβόμαστε με την ίδια ειλικρίνεια τι λογής ζωή μάς περιμένει κοντά στον Χριστό, ιδίως όταν αρχίζουμε να διακρίνουμε ποια δικά μας πράγματα πρόκειται να περάσουν στην κυριότητα άλλων. Ο άρχοντας, όσο δύσκολο κι αν του ήταν τότε να το χωρέσει, άκουσε μέσα στη στενοχώρια του και κάτι προσωπικότερο από την απαίτηση να αποχωριστεί τα κτήματά του. Όταν θα τελείωνε με τη διανομή και θα είχε φύγει κι ο τελευταίος φτωχός με ό,τι του έπεσε

στο μερίδιο, θα στεκόταν για λίγο μόνος στην αυλή ενός σπιτιού που δεν ήταν πια δικό του. Από εκεί, με άδεια χέρια και χωρίς τίποτε να φυλάει, μπορούσε να πάει να βρει τον Ιησού και να περπατήσει μαζί του.

1 ?????? ???????????, *?? ??????????? ?????*, ??? *Patrologia Graeca*, ????. J.-P. Migne, ?. 9 (??????: Garnier Frères, 1890), § 6, ??. 609. «? ??? ???? ????, ? ????? ???? ????????». https://www.google.co.uk/books/edition/Patrologia_Graeca/RUk2AQAAMAAJ?hl=el&gbpv=1